

Svaz podnikatelů pro využití energetických zdrojů, z. s.
Argentinská 38/286, 170 00 Praha 7 – Holešovice
Tel.: (+420) 608 747 773, email: spvez@spvez.cz, www.spvez.cz

Věc: Nesouhlasné stanovisko SPVEZ z.s. se zásadní připomínkou č. 3, podanou Ministerstvem životního prostředí k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Č.j. předkladatele: 50139/2018-MZE-12152

PID: KORNB5ZDUQCE

V rámci probíhajícího připomínkového řízení tímto ve stanovené lhůtě podáváme k výše uvedenému návrhu zákona toto nesouhlasné stanovisko k zásadní připomínce č. 3, podané Ministerstvem životního prostředí, týkající se změny § 12 odst. 1 vodního zákona, vedoucí k zavedení pravomoci vodoprávních úřadů ad hoc měnit či rušit platná povolení k nakládání s vodami.

Důvody našeho nesouhlasu jsou následující:

1. Navrhovaná změna je nedůvodná. Vodní zákon již upravuje změnu či zrušení povolení k nakládání s vodami v návaznosti na konkrétní potřeby společnosti v § 12 odst. 3 vodního zákona, a to zejména je-li to nezbytné pro dosažení cílů ochrany vod přijatých v plánu povodí [odstavec 1 písm. a)] nebo pro zásobování pitnou vodou podle plánu rozvoje vodovodů a kanalizací [odstavec 1 písm. d)].

Povolení k nakládání s vodami jsou zásadním dokumentem pro podnikání v oblasti vodního hospodářství – bez povolení nelze předmětnou podnikatelskou činnost vykonávat. Je proto nezbytné, aby byl jakýkoliv zásah do platného povolení k nakládání s vodami řádně a pečlivě vyhodnocen.

Pokud je v území trvalý (vodohospodářský) problém, je třeba jej identifikovat, pečlivě vyhodnotit a porovnat s jinými (vodohospodářskými) zájmy v území a případně přijmout opatření k řešení, přičemž tento postup předpokládá proces plánování v oblasti vod a přijímání programů opatření. Významné zásahy do v dobré víře nabytých práv, což jsou i povolení k nakládání s vodami, nelze činit nahodile, k čemuž by změna § 12 odst. 1, jak ji navrhuje Ministerstvo životního prostředí, vedla.

Že není v současné době postup podle § 12 odst. 3 vodního využívan, svědčí zřejmě o tom, že významné vodohospodářské problémy vedoucí ke změnám či zrušení povolení k nakládání s vodami v území identifikovány nebyly, případně nebyla vyhodnocena potřeba změny či zrušení povolení k nakládání s vodami.

Navrhované znění § 12 odst. 1 vodního zákona znamená nekoncepční zásah do struktury celého ustanovení § 12 předmětného zákona, zejména do již zakotvených pravidel změn a rušení povolení stanovených v odstavci 3. Vodní zákon totiž již obsahuje definované postupy, jak v nezbytných případech identifikovat a vyhodnotit potřebu změny či zrušení již vydaných a platných povolení k nakládání s vodami v případě ohrožení dosažení cílů ochrany vod přijatých v plánu daného povodí, přičemž nově navrhované znění § 12 odst. 1 na tyto postupy systematicky nenavazuje, a činí tak v podstatě § 12 odst. 3 nadbytečným. Předmětný návrh § 12 odst. 1 je co do rozsahu důvodů pro změnu či zrušení předmětných povolení vodoprávními úřady naopak pojat velmi široce a dává vodoprávním úřadům prostor pro správní uvážení, který se de facto podobá libovůli.

K opatření vedoucímu ke změně či zrušení již vydaného vodoprávního povolení totiž může vodoprávní úřad přistoupit podle § 12 odst. 3 vodního zákona pouze při zachování obecného principu proporcionality, tj. jen v případech, kdy je to nezbytné a vyhodnocené koncepčním materiálem, zejména „k dosažení cílů ochrany vod přijatých v plánu povodí“ [odstavec 1 písm. a)] nebo „pro zásobování pitnou vodou podle plánu rozvoje vodovodů a kanalizací“ [odstavec 1 písm. d)]. Vodní zákon přitom v této souvislosti v § 26 odst. 4 stanovuje závazné postupy (tzv. programy opatření), které musí být před přikročením ke změně či zrušení platného vodoprávního povolení splněny. Uvedené programy opatření jsou přitom hlavním nástrojem k dosažení cílů uvedených v plánech povodí, a také plánech pro zvládnutí povodňových rizik.

Podle ustanovení § 26 odst. 4 písm. a) až d) je nutné nejprve přesně konkretizovat a individualizovat problém vzniklý v daném povodí vedoucí k nesplnění cílů přijatých v plánu povodí. Poté je nutné řádně přešetřit daná vodoprávní povolení a programy pro zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod podle kritérií přesně stanovených v písmenech b) a c). Teprve následně je vodoprávní úřad oprávněn přijmout adekvátní dodatečná opatření pro dosažení cílů ochrany vod. Stanovení dalších nových kritérií do § 12 odst. 1, bez provázanosti s § 26 odst. 4 vodního zákona, je tak možné označit za nekoncepční.

Navrhované znění § 12 odst. 1 vodního zákona je přitom co do rozsahu důvodů pro změnu či zrušení předmětných povolení vodoprávními úřady naopak pojato velmi široce. Zmiňme například nový návrh odstavce 1 písm. c), podle kterého je vodoprávní úřad oprávněn předmětné povolení změnit nebo zrušit „dojde-li ke změně podmínek rozhodných pro vydání povolení k nakládání s vodami, například při změně podmínek rozhodných pro stanovení minimálního zůstatkového průtoku (§ 36) nebo minimální hladiny podzemních vod (§ 37)“. Komentované ustanovení přitom žádným způsobem nestanovuje kritéria pro změnu podmínek. Tím je vodoprávním úřadům dán prostor pro správní uvážení, který se, ve srovnání se závaznými postupy stanovenými v § 26 odst. 4, de facto podobá nepřipustné libovůli.

2. Vodní oprávnění (povolení k nakládání s vodami) mají svou povahou charakter blížící se věcným právům a jako v případě věcných práv by měl být jakýkoliv zásah do povolení k

nakládání s vodami pouze na základě zákona, ve veřejném zájmu a za náhradu, obdobně jako v případě zásahu do vlastnických práv (čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod).

Jak uvedeno výše, povolení k nakládání s vodami jsou zásadním dokumentem pro podnikání v oblasti vodního hospodářství. Bez povolení nelze předmětnou podnikatelskou činnost vykonávat. Je proto nezbytné, aby byly případné dopady toliko za předem stanoveným podmínek, při prokázání veřejného zájmu a kompenzovány.

3. Navrhovaná změna ustanovení § 12 odst. 1 vodního zákona je nadbytečná i v tom ohledu, že v případě přechodných a urgentních stavů v současné době již vodní zákon v § 109 odst. 1 obsahuje kompetenci vodoprávního úřadu pružně reagovat na dočasné vodohospodářské problémy v území, kdy mu umožňuje v nezbytných případech, kdy to vyžaduje veřejný zájem, dočasně změnit či zcela zrušit již vydaná povolení k nakládání s vodami.

Vodní zákon svěřuje v § 109 odst. 1 (případně v § 6 odst. 4 pro obecná nakládání s vodami) vodoprávnímu orgánům pravomoc omezit a případně i zrušit povolení k nakládání s vodami na nezbytně nutnou dobu. Tuto pravomoc vodoprávních úřadů přitom lze uplatňovat vždy v případě veřejného zájmu mj. v případech přechodného nedostatku vody nebo je-li ohroženo zásobování obyvatelstva vodou, případně při mimořádné události a živelné pohromě).

Vodní zákon předpokládá pro tyto situace zvláštní (zrychlený) postup vodoprávního úřadu v § 115a vodního zákona, kdy podle odstavce 1 „opatření obecné povahy podle § 6 odst. 4 a § 109 odst. 1 nabývají účinnosti, pokud vodoprávní úřad nestanoví jinak, před jejich projednáním, a to dnem vyvěšení veřejné vyhlášky, kterou se opatření obecné povahy oznamuje. O vydání opatření obecné povahy uvědomí vodoprávní úřad dotčené osoby vhodným v místě obvyklým způsobem.“

4. Navrhovaná změna ustanovení § 12 odst. 1 vodního zákona významně přesahuje původní rámec předložené novely vodního zákona a nebyla projednána a vyhodnocena (RIA), včetně případného dopadu na podnikatelské prostředí a veřejné rozpočty.

Předkládací zpráva k novele přitom stanovuje hlavní cíle návrhu novely takto:

- * definovat pojmy sucha a stavu nedostatku vody,
- * uložit povinnost zpracování plánů pro zvládnutí sucha a stavu nedostatku vody a jejich obsah a projednání,
- * stanovit hierarchii priorit způsobů užití vody pro účely sestavení plánu pro sucho,
- * ustanovit orgány pro sucho a jejich složení,
- * upravit vyhlášení mimořádného stavu (stav nedostatku vody) a kompetence při něm,
- * zavést sankce za porušení povinností.

Navržená změna ustanovení § 12 odst. 1 vodního zákona, vedoucí k možnosti změny či zrušení povolení k nakládání s vodami ze strany vodoprávních úřadů však tento rámec významně překračuje, jelikož navrhovanou změnu nelze podřadit ani pod jeden z výše uvedených bodů.

Tento postup odporuje i obecným legislativně-technickým požadavkům, jelikož takovéto zásadní

změny, kterými se významně rozšiřuje původní okruh cílů novely, nelze v rámci připomínkového řízení provádět. Zejména tak nelze činit s ohledem na skutečnost, že v následném vypořádání předmětné zásadní připomínky nedojde k plnohodnotnému hodnocení všech dopadů navržené regulace (RIA) spočívající ve změně ustanovení § 12 odst. 1 vodního zákona.

Toto zhodnocení dopadů regulace je přitom povinnou náležitostí nově předkládaných novel zákonů, které vede ke zkvalitňování legislativního prostředí v České Republice. Součástí RIA je i vyhodnocení dopadů na podnikatelské prostředí a veřejné rozpočty, které mohou být v tomto případě zásadní (např. snížení odběrů povrchových vod a v důsledku toho výpadek příjmů s.p. Povodí nebo zvýšení ceny povrchové vody při snížení odběrů povrchových vod). Skutečnost, že by v tomto případě, kdy je navržena takto významná změna, umožňující zásah do práv třetích osob nabytých v dobré víře, nedošlo k řádnému zpracování hodnocení všech dopadů regulace, je v rozporu s legislativně-technickými požadavky a principy dobré správy.

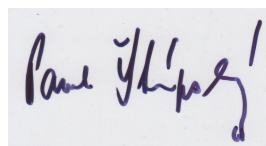
Závěr:

Zásadní připomínku Ministerstva životního prostředí České republiky č. 3, vedoucí ke změně § 12 odst. 1, tedy považujeme za nadbytečnou, jelikož vodní zákon již obdobnou dostatečně efektivní úpravu vedoucí k dočasné a akutní změně či zrušení povolení k nakládání s vodami obsahuje v § 109 odst. 1, případně v § 6 odst. 4. Zejména ustanovení § 109 odst. 1 vodního zákona je v praxi v mimořádných situacích využíváno.

Pokud je nutné změnit či zrušit povolení k nakládání s vodami trvale, lze postupovat podle § 12 odst. 3 vodního zákona.

Zároveň považujeme skutečnost, kdy by došlo ke změně § 12 odst. 1 bez řádného zpracování všech dopadů nové regulace (RIA) za odporující nejen legislativně-technickým požadavkům, ale také principům dobré správy.

V Praze dne 27. 2. 2019

Pavel Štípský, předseda SPVEZ, z. s.

Vyřizuje: Ing. Svatopluk Bernášek, místopředseda SPVEZ, z. s.